

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen
vesien- ja ilmansuojeluyhdistys r.y.
Runeberginkatu 17, 06100 PORVOO

Föreningen vatten- och luftvård
för Östra Nyland och Borgå a.r.f.
Runebergsgatan 17, 06100 BORGÅ

Hankenumero: 15599

Hanketunnus (dnro): 2362/3570-2011

Vuosiraportti 2012

Ympäristötietoisuutta yli rajojen Environmental awareness – Exchange of practises across the borders

2012-2014

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry.

Juha Niemi

Mikael Henriksson

Tero Myllyvirta

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Sisällysluettelo

1. Yhteenveto hankkeen toiminnasta 2012	3
2. Hankkeen kuvaus	3
Paikallinen toiminta	4
Kansainvälinen yhteistyö	4
3. Hankkeen tavoitteet	4
4. Hankkeen toteutus	5
4.1 Hankkeen toiminta	5
Kansainvälinen toiminta	5
Paikallinen toiminta	8
4.2 Aikataulu	10
4.3 Resurssit	10
4.4 Toteutuksen organisaatio	10
4.5 Kustannukset ja rahoitus	10
4.6 Raportointi ja seuranta	11
4.7 Tiedottaminen	11
4.8 Toteutusoletukset ja riskit	11
5. Yhteistyökumppanit, kohderyhmä ja hyödynsaajat	11
6. Esitykset jatkotoimenpiteiksi	12

Liite 1. Work plan (toimintasuunnitelma)

Liite 2. Raportit kansainvälisistä vierailuista

Liite 2. Lehtileikkeitä hanketta koskien

Raportissa käytetyt kuvat ovat Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistyksen henkilökunnan ottamia.

1. Yhteenveto hankkeen toiminnasta 2012

Hankkeen toiminta suunnittelua, tiedonkeruuta ja monimuotoisia valmisteluja lukuun ottamatta pääsi varsinaisesti vauhtiin kesäkuussa 2012, kun hankkeen englantilainen partneri Durham Heritage Coast Partnership sai hankkeellensa hyväksynnän ja rahoituksen. Hankkeen kansainvälinen toiminta on kattanut aktiivista tiedonvaihtoa ja yhteydenpitoa hankeosapuolien välillä sekä kolme erinomaista hankeosapuolien vierailua toistensa toimialueilla. Suomesta tehtiin kaksi vierailua Englantiin, toinen yhdistyksen toimesta huhtikuussa ja toinen yhdistyksen ja SILMU ry:n joukkojen kanssa syyskuussa. Elokuussa kuuden hengen ryhmä englantilaisia vieraili Suomessa tutustumassa saaristoomme, kulttuuriimme ja turismiimme rannikkoalueilla. Vierailujen aikana tutustuttiin paikallisiin olosuhteisiin ja toimintaan ja ennalta laadittujen ohjelmien pohjalta paneuduttiin toinen toistaan hyödyntäviin teemoihin ja toimintaan.

Loppukesän ja syksyn aikana tehtiin inventointimatkoja eri puolille Sipoon, Porvoon ja Loviisan saaristoa autolla ja veneellä. Inventointien aikana kerättiin paljon kuva- ja muistiinpanomateriaaleja saariston virkistyskäyttökohteista ja ideoitiin erilaisia tapoja miten saaristoon saadaan tuotettua houkuttava ja koukuttava ympäristön erityispiirteet huomioiva virkistyskäyttömateriaali. Inventointien pohjalta voidaan jo talven aikana kehittää erilaisia kokeiluja tulevia virkistyskäyttömateriaaleja varten ja hyödyntää kansainvälisen yhteistyön antia ja englantilaisilta saatavia ideoita niitä suunniteltaessa ja toteutettaessa. Inventointien pohjalta myös hankkeen kohdealueet alkavat hiljalleen hahmottua.

Hanke on myös kerännyt alueen toimijoita yhteen ja luonut pohjaa kattavalle yhteistyöverkostolle paitsi kansainvälisesti myös omalle alueellemme. Hankkeen toiminnan myötä myös SILMU ry:n ja LAG East Durham Leaderin yhteistyöhön on löytynyt yhteisiä erikoisuuksia mm. musiikin saralta.

Hanke eteni hankesuunnitelmassa esitetyn aikataulun mukaisesti. Hankkeen toimintaa tapahtui koko SILMU ry:n alueella, johon kuuluvat Orimattilaan kuuluva Artjärvi, Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Mäntsälä, Pornainen, Porvoo, Pukkila ja Sipoo. Hanke on toiminut sekä suomen-, ruotsin- että englanninkielellä ja yhdistyksen koko henkilökunta on osallistunut hankkeen toteutukseen.

2. Hankkeen kuvaus

Tässä kansainvälisessä ympäristötietoisuutta edistävässä hankkeessa ovat yhteistyössä Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry. ja Maaseudun kehittämissyhdystys SILMU ry sekä Durham Heritage Coast Partnership ja LAG East Durham Leader Englannista. Hanke pohjautuu hankeosapuolien paikallisten hankkeiden väliseen yhteistyöhön, jossa jaetaan hyviä käytäntöjä ja toimintatapoja sekä tuodaan paikallista osaamista osapuolien käyttöön. Paikallisen ja kansainvälisen toiminnan erottelu tässä yhteydessä on osin keinotekoisia, koska kysymyksessä on kahdensuuntainen vastavuoroisuus, jossa eri osiot ovat tiiviissä kanssakäymisessä ja tukevat toisiaan.

Hankkeen toiminta tapahtuu partnerimaassa ja Suomessa SILMU ry:n toiminta-alueella, johon kuuluvat Orimattilasta vanhan Artjärven kunnan alue, Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Mäntsälä, Pornainen, Porvoo, Pukkila ja Sipoo. Hanke on suomen-, ruotsin- ja englanninkielinen. Hanke alkoi virallisesti 1.3.2012 ja päättyy vuoden 2014 lopussa.

Paikallinen toiminta

Tässä hankkeessa paikallisen toiminnan päämääränä täällä Suomessa on kehittää Itä-Uudenmaan saariston virkistyskäyttöä ja tuoda sille lisäarvoa. Hanke ohjaa ja kannustaa kestävään saaristomatkailuun, jossa korostetaan saariston puhtaita luontoarvoja sille tyypillisine kasvi- ja eläinlajistoineen. Yhtenäinen virkistyskäyttöalueiden verkosto saaristossa ohjaa ihmisiä tietyille alueille ja edesauttaa ympäristöä huomioivaa matkailua.

Inventointien pohjalta tuotettavien havainnollisten informaatio- ja opastusmateriaalien avulla alueella liikkuvat voivat tutustua saariston ja virkistyskäyttöalueiden erityispiirteisiin erilaisen, ekoturismiin ohjaavan virkistyskäyttömuodon pohjalta. Luonnon parempi tunteminen auttaa ohjaamaan ihmisiä ympäristön kunnioittamiseen ja sen kautta myös haluun säilyttää herkkiä ja erityislaatuisia luontoalueita siisteinä.

Kansainvälinen yhteistyö

Hankkeen kansainvälinen toiminta muodostuu osapuolten välisestä vuorovaikutuksesta, jolloin SILMU ry:n toiminta-alueelle voidaan tuoda hyödynnettäväksi hyviä käytäntöjä ja toimintatapoja ja vastavuoroisesti viedä täällä hyväksi havaittuja malleja hankeosapuolen hyödynnettäväksi. Hankkeen aikana järjestetään lukuisia tutustumismatkoja partnerimaahan ja isännöidään heidän tutustumiskäyntejään tänne. Kansainvälisten kohtaamisten toiminta käsittää mm.

- työpajoja ympäristöteeman ympärillä
 - työpajoissa vaihdetaan tietoa ja tutustutaan paikallisiin hyväksi havaittuihin menetelmiin. Työpajat pohjautuvat myös hankkeiden paikalliseen toimintaan, jolloin hankeosapuolien yhteistyöllä voidaan kehittää tätä osa-aluetta
- käytännöllisiä ympäristökasvatustapahtumia
 - kohdemaissa järjestetään käytännöllisiä luontotapahtumia, joissa ympäristökasvatuksellinen näkökulma on kantava tekijä, esimerkiksi erilaisten ympäristökasvatuspäivien avulla voidaan tutustua paikallisiin menetelmiin
- tutustumista paikallisiin olosuhteisiin, kulttuuriin, tutkimuksiin ja työtapoihin
- uuden ideointia

3. Hankkeen tavoitteet

Kansalaisia parhaiten palveleva ympäristövalistustyö pohjautuu siihen, että vaikeatkin asiat saadaan esitettyä yksinkertaisesti ja kansankielisenä. Paikalliset olosuhteet asettavat kehykset alueella tapahtuvalle toiminnalle, minkä vuoksi eri alueilla toimitaan usein eri tavalla tai asioita lähestytään erilaisesta näkökulmasta. Usein nämä erilaiset toimintatavat kuitenkin ruokkivat toisiaan ja niistä saadaan käyttökelpoisia ideoita, toimintamalleja ja

uutta sekä virkistävää ajattelutapaa sovellettavaksi paikallisiin toimiin. Kansainvälinen yhteistyö mahdollistaa paitsi olemassa olevien käyttökelpoisten toimintamallien levittämisen uusille alueille, myös uusien ideoiden syntyminen kannustavassa ja innoittavassa ilmapiirissä.

Hankkeen tavoitteena on edistää kansainvälistä vuorovaikutusta, yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa ja sekä viedä että tuoda uusia näkökulmia ympäristöosaamiseen meille ja muualle. Hankkeessa pyritään tuomaan uusia toimintamalleja ja -tapoja paikallisesti toteutettavaan ympäristönsuojelu- ja ympäristökasvatustyöhön sekä edistämään ympäristötietoutta alueella tiedotuksen ja erilaisten tuotettujen materiaalien avulla. Hanke laajentaa myös näkemystä siitä, miten eri tavalla asioita voidaan hoitaa eri maissa. Hanke luo kansainvälistä yhteistyöverkostoa myös tulevaisuutta ajatellen ja tuo globaalia ajattelua paikalliseen toimintaan. Ympäristökasvatuksella on myös tärkeä rooli ihmisten matkailutottumusten ohjaamisessa ekoturismin suuntaan. Myös tähän pyritään hankkeella vaikuttamaan esimerkiksi huomioimalla kulutukselle alttiit alueet.

Hanke mahdollistaa myös toimintaryhmien välisen yhteistyön. Suomen ja Englannin alueiden toimintaryhmät tapaavat ja tekevät yhteistyötä hankkeen aikana tutustumalla toistensa toimintatapoihin ja rahoitettuihin hankkeisiin.

4. Hankkeen toteutus

4.1. Hankkeen toiminta

Hankkeen toiminta vuonna 2012 käsitti kansainvälistä yhteistyötä vierailumatkojen ja interaktiivisen toiminnan muodossa sekä kotimaassa saaristokohteiden valintaa ja inventointeja mahdollisissa virkistyskäyttökohteissa. Hankkeen varsinaisen toiminnan alkaessa kesäkuussa oli maaliskokuussa aikaa suunnitella hanketta ja hankkeen toimintaa pitkälle eteenpäin, mikä mahdollisti tehokkaan toiminnan vuoden toisella puoliskolla.

Kansainvälinen toiminta

Vuoden 2012 aikana tehtiin kaksi matkaa Englannin koillisrannikolle Durhamin alueelle. Englantilaiset vierailivat Suomessa kerran elokuussa.

Ensimmäiselle matkalle 10.-14.4.2012 osallistuivat Tero Myllyvirta ja Juha Niemi yhdistyksestä. Matkan tarkoituksena oli tutustua paikallisiin olosuhteisiin, rannikkoon, partneritahoon ja yhteistyökumppaneihin sekä suunnitella hankkeen tulevaa kansainvälistä yhteistyötä. Neljän päivän aikana kierrettiin rannikkokohteita hiilikaivosteollisuuden jättämien jälkineen ja tutustuttiin paikalliseen ruokatuotantoon ja kompostointilaitokseen. Erilaisten työpajojen avulla kartoitettiin hankeosapuolten odotuksia hankkeesta ja mahdollista antia toisilleen.

Kuva 1. Tero Myllyvirta ja Niall Benson tutustumassa Koillis-Englannin eroosioherkkään rannikkoon.

Kuva 2. Hiilikaivosteollisuus on jättänyt jälkensä Durhamin rannikolle.

Toinen matka Englantiin toteutettiin 9.-13.9.2012 ja matkalle osallistuivat Tero Myllyvirran ja Juha Niemen lisäksi SILMU ry:n työntekijöistä Gina Forsström ja Tiina Kurki sekä hallituksesta Gunilla Holmberg, Heikki Nyström, Marianna Hyväkkä ja Marjut Ståhls. Matkan aikana päästiin sisälle paikalliseen kulttuuriin ja erilaisiin hankkeisiin, alueen historiaan, nykyhetken ongelmiin ja haasteisiin. Matkan aikana saatiin avattua paikallisten toimintaryhmien välistä yhteistyötä ja samalla tutustuttiin toisten toimintaan. Lisäksi saatiin tehtyä vuoden 2013 kesään asti ulottuva toimintasuunnitelma, jossa on tarkasti eroteltuna ne osa-alueet, joiden parissa hankkeen kansainvälinen yhteistyö toimii. Toimintasuunnitelmaan

listatut osa-alueet ovat; A) musiikki -teema huipentuu ensi kesänä Englannissa järjestettävään kuorotapahtumaan rannikolla, jossa tuodaan paikallisen rannikon erityispiirteitä, uhkia ja mahdollisuuksia esille, B) materiaalien suunnittelu ja ideointi käsittäen hankkeessa rannikollemme tuotettavia virkistyskäyttömateriaaleja, C) tuloksekkaaseen tiedotustoimintaan haetaan apua toisilta saatavista kokemuksista ja toimintatavoista ja D) kasvatuksellisia ja ympäristötietoisuutta edistäviä toimia kehitellään ja käsitellään. Matkat olivat antoisia ja silmiä avaavia ja yhteistyön voidaan sanoa jo nyt olleen kaikkia hankeosapuolia palvelevaa. Kansainvälistä yhteistyötä on vuoden 2012 loppupuolella toteutettu toimintasuunnitelman mukaisesti eri teemojen ympärillä.

Kuva 3. Englannissa tutustuttiin erilaisiin ympäristöhankkeisiin.

Kuva 4. Gunilla Holmberg esittelemässä SILMU ry:tä englantilaisille kollegoille.

Englantilainen asiantuntijaryhmä vieraili Suomessa Porvoon ja Loviisan alueella 12.-15.8.2012. Intensiivisen visiitin aikana päästiin tutustumaan paikalliseen turismiin ja lähiruokaan, erilaisiin paikallisiin hankkeisiin, saaristomme erityispiirteisiin, suomalaiseen metsään ja jokamiehenoikeuksiin sekä tehokkaaseen tiedottamiseen paikallismedioissa. Lisäksi yhteiseen illanviettoon kokoontui vieraidemme lisäksi useita paikallisia tahoja, joiden kanssa yhteistyö hankkeen tiimoilta jatkuu.

Kuva 5. Englantilaisryhmä tutustumassa suomalaiseen metsäympäristöön ja jokamiehenoikeuksiin Sipoossa.

Jokaisesta vierailusta kirjoitettiin erilliset englanninkieliset raportit, jotka löytyvät tämän raportin liitteestä 1. Vuoden 2012 aikana on käyty vilkasta sähköpostien vaihtoa ja lukuisia puhelinkeskusteluja hankeosapuolten välillä ja erilaisia toisia hyödyttäviä materiaaleja on vaihdettu paljon tapaamisten välityksellä, postitse ja sähköpostitse. Hankkeen kansainvälinen yhteistyö on ollut aktiivista ja tuloksekasta ja se on molempien osapuolten tahoilta koettu hyödylliseksi.

Paikallinen toiminta

Hankkeen paikallinen toiminta koskien saaristoomme tuotettavaa uudenlaista virkistyskäyttömateriaalia käynnistyi hankkeen alkaessa maaliskuussa 2012. Mahdollisia virkistyskäyttökohteita saaristoalueelta kartoitettiin ja niistä keskusteltiin ja ideoitiin Porvoon, Loviisan ja Sipoon kuntien asiantuntijoiden kanssa. Loppukesällä ja syksyllä päästiin inventoimaan lukuisia saaristokohteita sekä autolla että yhdistyksen tutkimusveneellä liikkumalla. Saaristokohteista saatiin hyvä yleiskuva ja sopivaa materiaalia, jonka avulla voidaan tuotettavien virkistyskäyttö ja -ympäristökasvatusmateriaalien sisältöä ja laatua suunnitella tulevan talven aikana. Inventointeja tehtiin sekä Sipoon, Porvoon että Loviisan alueella aina sisäsaariston kohteista ulkosaaristoon asti.

Kattavan inventointimateriaalin pohjalta aletaan ideoimaan erilaisia materiaalin hyödyntämistapoja, joita ovat mahdollisesti mm. erilaiset aarrekartat lapsille, QR-koodin ja tietotekniikan hyödyntäminen, esitteet ja muut mitä tulevan kahden vuoden ja kansainvälisen yhteistyön seurauksena kehitellään. Tulevan talven aikana tehdään kattava inventointisuunnitelma, jonka avulla saadaan katettua ja valikoitua kesän 2013 aikana hankkeeseen otettavat virkistyskäyttökohteet sekä riittävä aineisto materiaalien tuottamiseen. Tuotettavaa materiaalia suunnitellaan myös yhteistyössä partnerimaan asiantuntijoiden kanssa.

Kuva 6. Tero Myllyvirta ja Mikael Henriksson inventoimassa Onaksen rantakallioita syyskuussa.

Kuva 7. Luonnon taideteos kertoo paljon jääkaudesta ja jäkälälajien sopeutumisesta.

4.2 Aikataulu

Hanke pääsi varsinaisesti alkamaan alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen täysipainoisesti vasta kesäkuussa 2012, koska englantilaisen hankepartnerin rahoituksen vahvistuspäätöstä saatiin odotella sinne asti. Hankkeessa pystyttiin kuitenkin toteuttamaan vuodelle 2012 suunnitellut toimet sekä kansainvälisen yhteistyön että saaristoinventointien osalta. Hankkeessa tehtiin kaksi vierailua Englantiin ja sieltä vastavuoroisesti vierailtiin täällä kerran. Saaristoinventointeja ei pystytty tekemään keväällä ja alkukesällä rahoitusepävarmuudesta johtuen, mutta tehokas inventointijakso syksyllä paikkasi tätä vajetta ja inventointien tuloksellisuuteen voidaan olla tyytyväisiä.

4.3 Resurssit

Hankkeen onnistuminen pohjautuu pitkälti hyvään etukäteissuunnitteluun, töiden koordinointiin ja tehokkaaseen vuorovaikutukseen hankepartnerien kanssa. Resurssit on kohdistettu pääosin työvoiman tehokkaaseen käyttöön. Esimerkiksi ulkomaanmatkojen kustannukset pyritään minimoimaan ja saaristossa tapahtuvat inventoinnit autolla ja veneellä reititetään niin, että samalla kertaa saadaan läpikäytyä monia samalla suunnalla olevia paikkoja.

4.4 Toteutuksen organisaatio

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistyksen henkilökuntaan kuuluvat ekologi/toiminnanjohtaja Tero Myllyvirta, biologi Mikael Henriksson, limnologi Juha Niemi ja iktyonomi Sampo Vainio, jotka kaikki osallistuivat hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen. Hankkeesta on vastannut toiminnanjohtaja Tero Myllyvirta. Yhdistykseltä löytyy vankkaa asiantuntemusta ja kokemusta erilaisista ympäristökasvatushankkeista ja kansainvälisestä hanketoiminnasta.

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys toimii hankkeessa yhteistyössä Maaseudun kehittämissyhistys SILMU ry:n kanssa ja hankkeella on kansainväliset partnerit Englannista, LAG East Durham Leader ja Durham Heritage Coast Partnership.

4.5 Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kokonaisbudjetti toteutusajalle on 150 000 euroa, josta 30 000 euron omarahoitusosuus katetaan yhdistyksen osallistumisella hankkeen palkkakustannusten maksamiseen. Hanke on rahoitettu Maaseudun kehittämissyhistys SILMU ry:n kautta.

4.6 Raportointi ja seuranta

Hankkeelle on perustettu ohjausryhmä, jonka jäseninä ovat Juha Mäkinen Uudenmaan ELY-keskuksesta (varajäsen Maria Consin-Palva), Gina Forsström SILMU ry:stä (varajäsen Heli Mutanen) ja Tero Myllyvirta Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistyksestä (varajäsen Juha Niemi). Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistyksen hallitus, jonka edustajisto kattaa hyvin sekä alueellisen että hankkeen kannalta olennaisten tahojen edustuksen, seuraa hankkeen toteutusta. Hankkeen ensimmäinen väliraportti käsittää vuoden 2012. Vuoden 2013 ja 2014 toimista valmistuu myös erilliset väliraportit ja hankkeesta tehdään loppuraportti hankkeen päätyttyä.

4.7 Tiedottaminen

Hankkeen alkamisesta tiedotettiin tehokkaasti paikallislehdissä ja -radioissa elokuussa 2012, kun hankepartnerin kuusihenkinen ryhmä Englannista oli vierailemassa ja tutustumassa Itä-Uudenmaan alueeseen ja rannikkoomme. Tuon vierailun aikana järjestettiin erilliset lehdistötilaisuudet Porvoossa ja Loviisassa ja hanke sai hyvin näkyvyyttä tiedotusvälineissä. Lisäksi hankkeesta on kirjoitettu Suomen Vesien- ja ilmansuojeluyhdistysten liiton Aquarius -lehteen ja hanke oli esillä myös SILMU ry:n lehdistötilaisuudessa 22.11.2012. Esimerkkejä hanketta koskevista lehtikirjoituksista löytyy liitteestä 2.

4.8 Toteutusolehtukset ja riskit

Hankkeen odotetaan tuovan merkittävää lisäarvoa hankealueelle ja uusia toimintatapoja sekä käytäntöjä partnerimaasta. Taulukossa 1 on hankesuunnitelmassa esitetty taulukko, jossa kuvataan hankkeen riskejä.

5. Yhteistyökumppanit, kohderyhmä ja hyödynsaajat

Kohderymänä ja hyödynsaajana ovat Itä-Uudenmaan kunnat, paikalliset asukkaat, matkailuala ja luonnossa virkistäytyjät. Hankkeen paikallinen toiminta suuntautuu saaristossa matkaileville koti- ja ulkomaisille turisteille ja virkistyjille, jotka liikkuvat veneellä tai mikäli alueiden sijainnit sen sallii, hakeutuvat saaristoon maitse. Kohderymänä on toisaalta niitä, jotka hakeutuvat rannoille ja satama-alueille yksinkertaisesti siitä syystä, että nämä ovat yleisiä, vapaasti yöpymiseen ja ulkoilmaelämää varten käytettäviä alueita. Näille tulee tarjoutumaan entistä monipuolisempia toimintamahdollisuuksia saaristoympäristössä. Ekoturismin kehittäminen myös Suomessa on ajankohtaista. Hankkeen kansainvälisen yhteistyön antia pyritään levittämään paikallisesti koko SILMU ry:n toiminta-alueelle, jolloin hankkeesta on hyötyä koko alueen ympäristöä ja alueella toimijoita varten. Hanke toimii molempien kotimaisten kielten lisäksi myös englanniksi.

Risk Description	Potential Impact	Measures to mitigate the risk	Level of Risk	Risk Owner
Partner failure to secure funding	No transnational activity	Programme to include for new partner search to deliver transnational elements	L	All partner agencies
Lack of 'buy-in' from local target audience	Ineffective local involvement in transnational activity	Promotion of activity through the LEADER network. Promotion of activity through local networks Promotion of activity through available mass media channels	L/M	All partner agencies
Non delivery of agreed transnational work packages	Non approval of funding	Work package planning to be subject to Risk Assessment	L	All partner agencies
Increased costs for transport and accommodation	Pressure on agreed budgets	Reduction of activity to meet budget constraints. Increase in virtual conferencing methods	M	All partner agencies

Taulukko 1. Hankkeen riskien arviointitaulukko.

6. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Hanke jatkuu alkuperäisen hankesuunnitelman ja hankkeessa tehdyn toimintasuunnitelman mukaisesti.

Porvoossa 30.12.2012

Tero Myllyvirta
toiminnanjohtaja, tutkija
040-5112216
tero.myllyvirta@vesi-ilma.fi

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry.
www.vesi-ilma.fi

Juha Niemi
limnologi
050-5710335
juha.niemi@vesi-ilma.fi

Mikael Henriksson
biologi
050-4900692
mikael.henriksson@vesi-ilma.fi

Liite 2. Raportit kansainvälisistä vierailuista

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen
vesien- ja ilmansuojeluyhdistys r.y.
Runeberginkatu 17, 06100 PORVOO

Föreningen vatten- och luftvård
för Östra Nyland och Borgå a r.f.
Runebergsgatan 17, 06100 BORGÅ

Report

Visit to Durham 1 10.-14.4.2012

“Environmental awareness – Exchange of practises
across the borders” –project
2012-2014

Water and Air Protection Association for Eastern Uusimaa and Porvoonjoki
River
Juha Niemi
Tero Myllyvirta

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

1. Summary

International Leader project between Water and Air Protection Association for Eastern Uusimaa and Porvoonjoki River and Durham Heritage Coast Partnership started in March 2012. Heritage Coast Partnership is still waiting for the approval for the funding of the project, but a meeting and organizing trip between the partners was still arranged in Durham in 10th to 14th of April 2012. From Water and Air Protection Association the participants for the trip were Tero Myllyvirta and Juha Niemi and the host in Durham end was Niall Benson from the Partnership with the local LAG people.

The aims of the trip were to introduce Water and Air Protection Association into local coastline and conditions in Durham, plan the project ahead and prepare a timetable for mutual meets during the years 2012 and 2013. This was done in different workshops during the visit.

During the visit a clear picture about the coastline in the area was got, along with the problems, challenges, advantages and the prospects in the area. During the workshops a rough timetable for the project was made and the expectations and hopes of the partners in the project were discussed. The trip was well organized from the host and the aims were more than fulfilled.

2. Background

This visit is part of an international LEADER project Environmental awareness- exchange of practises across the borders. The project partners are Water and Air Protection Association for Itä-Uusimaa and Porvoonjoki River and LAG SILMU ry in Finland, and LAG East Durham Leader and Durham Heritage Coast Partnership in England. Project actions take place in both partner countries.

This transnational project promotes environmental knowledge and awareness and aims at exchanging knowledge and ideas between the project partners. Good practises and methods can then be applied locally in developing the project areas. Project gathers the information to promote the state of the environment and eco-tourism and to establish a transnational cooperation network.

3. Actions

10.4.2012

Our plane arrived in Newcastle at 10 pm and after that Niall took us to Hardwicke Hall Manor hotel near the Durham coast.

11.4.2012

After heavy English breakfast at the hotel we headed to the coast to see and explore the coastline.

First we went to see the bank vegetation in Blackhall Rocks to get the idea of the vast erosion in the area. The area between the sea and the railroad was all Heritage Coast area and free for people to move around. There were also some paths, stairs and fences to guide people to some areas, but there was still the sense of freedom to move freely around the area. Threats and challenges in the area are erosion, loss of vegetation, bushes taking place from the grassland, garbage and dog wastes. Co-existence of grazing and tourism is something that needs consideration as well as the better

understanding of the microecosystems in the area. The whole ecology in the area is not well known and more understanding is needed. Under the sea vegetation in the beach we found different shrimps and centipedes that Niall did not know that existed there. Those invertebrates could serve as bioindicators which reflect the changes in the environment.

Next stop was at the vertical cliffs in Jewels. There the most problems are caused by certain groups of people and their non-acceptable behaviour. Heritage Coast is building a café to the area to act also as a watchful eye in reducing the inappropriate behaviour and keeping the toilets in good use.

In the harbour and little beach we were introduced to the geological formations of those sea banks that consist of different forms of limestone, sandstone and down lowest the coal. Harbour structures influence the erosion in the area and because of that, for example granite rocks have been brought to the shore from Norway to reduce the erosion.

In the Nose's Point we headed to the caves formed in the area. There were still lots of mining wastes in the shore and the iron and sulphur concentrations in the area were very high. pH in the banks of sulphur wastes can be as low as 2. Sea vegetation is coming back to the area and for example sea anemones were abundant in the shore.

Sand dunes in the lower border of the Durham Heritage Coast area were a different kind of region with eroding back and forth movement of the sand. It is a popular beach during the hot summer days, but there are no facilities in the area (no toilets for example). There could be a possibility for a scenery tower that would provide a magnificent view over a vast area of coastline. There is a serious need for toilets, but because of inappropriate behaviour maybe a similar kind of café would be needed as in the Jewels.

Pic 1. Erosive coastline with old mining wastes with pH as low as two in Nose's Point.

12.4.2012

In the morning we headed to the countryside to visit a dairy and big composting facilities. The visit was arranged by the local LAG, whose board member was the owner of the farm. Visit was really illustrative and led us to the very few places that produce local food into the area. The dairy produces different kind of milk products mostly to the local market and gets it's milk from the farms nearby. The composting facilities have increased slowly during the years, and have now become the real business to keep the farm rolling. Composting in such extend could be something that should be applied more in a large scale in Finland too.

Pic 2. Andrew introducing composting facilities to Niall and Tero.

In the afternoon we gathered to the County Council office with the representatives of local LAG and their board member. We represented our association and LAG SILMU ry and also discussed about the possibilities and expectations of this project. There were mutual understanding about the prospects and possibilities of the project and everybody seemed to be happy with the starting cooperation.

Later in the evening the same group, added with two more LAG board members, gathered to Castle Eden Inn for dinner and more discussion about the project. It was also a great chance to get to know to the people and local food. The atmosphere was lovely and relaxed with no formalities.

13.4.2012

Friday the 13th was dedicated to making the work plan and project timetables. It was also good to gather the both parties expectations on one paper. It was scheduled, that a group of about 7 people from Durham region will come to Finland on a week 33 and we come to Durham again on a week 37, this time with our LAG people.

Pic 3. Juha, Jeff, Dawn, Tero and Louise in a project meeting.

Niall's and LAG members expectations from the project are:

To get encouragement that they are doing the right things in the area and are on a right path in their work. To see the tourism businesses in our region and the relation between tourism and nature here as well as tourism marketing. To get some ideas about environmental education for children. To get tips how to deal with the local press and how to get the messages to local people and common knowledge. To see our shoreline and what we do in our region in the project and in general. To learn about our cultural essence and local characteristics (food etc).

Our expectations from the project are:

To get to know the coast in Durham area and find ideas to the local work. Work together to find solutions and ways to balance the tourism and well-being of the nature. To learn about their culture and structures. Use their expertise in making the materials, boards and leaflets, which are the output of our local actions in the project. Raise the environmental awareness in both regions. Learn and bring useful and functioning methods into our area. To enable the LAGs to meet and get to know each others regions, projects and actions.

In the evening we moved to Newcastle and got used to the city centre.

14.4.2012

Our way back home began early in the morning and we landed to Helsinki-Vantaa airport at 21 pm local time. We felt that the trip was a success and served the purpose well.

After a very lighting visit some random thoughts rose after the trip

No forests were seen in the areas we visited and everything looked “man-made”. It felt like a big park area with fields and man-made structures and no areas in natural state. People’s movement is quite restricted to streets and paths and no such thing as everyman’s right can be found there. Land owners seem very conscious of what is theirs.

A lot has been done in the Heritage Coast area after the coal mining ended, mostly measures that can be seen. However, the knowledge of flora and fauna and the changes in them are more or less unknown still. There are no places in the Heritage Coast owned area that have so called limited access. So people can wonder around the area quite freely. There are still some paths that are good in gathering people to certain routes with still leaving the sense of freedom. People bring garbage to the area and dog wastes are found all over the place. Niall said that garbage bins are not something they want to put in the areas, so a cultural change may be needed for people to bring back the garbage that they brought to the area with them. In Finland so-called “pick a garbage a day” –habit has been introduced into peoples’ minds, which guides everyone to pick at least one garbage every day and put it in the bin. Niall got really interested about the idea of bringing a choir to the beach banks and spreading the message in musical way.

3.5.2012 in Porvoo

Tero Myllyvirta
executive director
+358 40 511 2216
tero.myllyvirta@vesi-ilma.fi

Juha Niemi
limnologist
+358 50 571 0335
juha.niemi@vesi-ilma.fi

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry.
www.vesi-ilma.fi

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen
vesien- ja ilmansuojeluyhdistys r.y.
Runeberginkatu 17, 06100 PORVOO

Föreningen vatten- och luftvård
för Östra Nyland och Borgå å r.f.
Runebergsgatan 17, 06100 BORGÅ

Report

Durham Heritage Coast group visiting Finland 12.-15.8.2012

“Environmental awareness – Exchange of practises across
the borders” –project
2012-2014

Water and Air Protection Association for Eastern Uusimaa and Porvoonjoki River
Juha Niemi
Tero Myllyvirta

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

1. Summary

International LEADER project between Water and Air Protection Association for Eastern Uusimaa and Porvoonjoki River and Durham Heritage Coast Partnership started in March 2012. After a meeting and organizing trip between the partners that was arranged in Durham in 10th to 14th of April 2012, scientists and researchers from Durham area visited Finland in 12th to 15th of August 2012 as was originally agreed. The organizing of the trip was done by the Water and Air Protection Association with Tero Myllyvirta and Juha Niemi as hosts. The participants from Durham area were Jeff Corrighan and Louise Johnson from East Durham Leader LAG, Dr Heather Sugden from Newcastle University Marine Science, Stephen Percival from National Youth Advocacy Service (also from the LAG), June Clark from Horden Regeneration Partnership and Helen Ryde from Durham Biodiversity Partnership.

The aims of the trip were to introduce visitors into local archipelago and coastline, local tourism and tourism strategy, local food, culture and conditions in Finland. People from different fields and backgrounds gave their knowledge and ideas to broaden the contents of the visit. A lot was seen and talked during the trips to various places and the workshops during the visit.

Pic 1. A group of happy people around the strawberry cake in Mia Aitokari's farm.

2. Background

This visit is part of an international LEADER project Environmental awareness- exchange of practises across the borders. The project partners are Water and Air Protection Association for Itä-Uusimaa and Porvoonjoki River and LAG SILMU ry in Finland, and LAG East Durham Leader and Durham Heritage Coast Partnership in England. Project actions take place in both partner countries.

This transnational project promotes environmental knowledge and awareness and aims at exchanging knowledge and ideas between the project partners. Good practises and methods can then be applied locally in developing the project areas. Project gathers the information to promote the state of the environment and eco-tourism and to establish a transnational cooperation network.

3. Actions

12.8.2012

Plane arrived in Helsinki-Vantaa at 11:30 pm and after that visitors were transported to Tukkila Farm near Porvoo for accommodation.

Pic 2. Transportation in Tero's full-service caravan.

13.8.2012

10:00 am.

A trip from Tukkila Farm to Porvoo began and the route went next to Porvoonjoki river. After a short walk in the riverside we arrived to café Hanna-Maria in Porvoo's old-town for a quick press contact.

11:00

We had a press conference for two local newspapers and a radio station. There were nice stories in the papers next morning, which were also handed to the visitors.

11:15

After the press contact Annika Weckman from Posintra Oy was telling us about the development strategy and useful actions that are done to keep the archipelago alive and active. That raised a lot of interest among the audience and also a new ideas were gained how to apply the things in Durham coast.

12:15

We had a guided tour around Porvoo's old-town and the guide also told about tourism and tourism strategy in Porvoo area.

14:15

We took a car to Isnäs (in Loviisa) where we visited Mia Aitokari's farm and got to know about local food production in the farm and in the area. We saw an organic apple juice factory and organic candy factory in the farm and had a home-made lunch from local ingredients. After lunch we were introduced to the Isnäs village and local projects to keep the village alive after the collapse of the saw mill. We also visited in old steam engine museum in old saw mill area.

19:30

We arrived back to Tukkila Farm and had a late dinner with a lot of conversation about the thoughts and ideas of the day. Englishmen carried on the conversation after dinner until late night.

Pic 3. A tour in Porvoo with Porvoonjoki River on the background.

14.8.2012

9:00

In the morning we left Tukkila Farm and headed to the centre of Porvoo to the harbour.

9:40 We moved to the boat and started the journey around the Finnish archipelago. We got to see the sheltered inner archipelago with lots of islands with forests, houses and cottages. Then we went to the island called Sandön, which is a popular place for camping during summer.

12:00

A fisherman brought an "eco-lunch" to the island and we were only the second group to try the service. This is a part of a new experiment to bring new services to the archipelago. Food was excellent and everything went well, so the idea seemed to be working. That leaves no carbage to the island, but a thought was raised whether that really is part of eco-tourism (because of the transportation etc.). We also got to know a little bit of every-man's rights and it was a part of amazement how the island could be in such a pristine state in spite of the amount of visitors. That led to the talk about nature as an essential part of the culture in Finland.

14:00

We arrived to the Loviisa harbour and there were local press waiting for us. A short presentation of the project was given to the press after which Loviisa's Development manager Sten Fronden took over for the next two hours. Sten guided us through Loviisa to the City hall and gave a presentation about Loviisa, tourism in Loviisa and the development strategy. Sten mentioned a little about the structural changes in the area and how the communities have coped with the shut-downs of big industries.

16:30

A boat trip back to Porvoo.

19:30

A nice evening with good food and good company in the Tukkiila Farm. There were also members from LAG SILMU ry and also Mia Aitokari and Annika Weckman. We had presentations of different projects and good discussions relating to this and other projects. After the common program we had the opportunity to experience the traditional smoke sauna in the farm, but only Steve was brave enough to attend.

15.8.2012

8:00

After breakfast we left early to see the Strömsberg dam and the fishpass that was built there 10 years ago. We talked about the river project that is run by the Water and Air Protection association and also about the fishery and rivers in North-East England. One interesting thing for the next visit in England would be the comparison between the administration of the rivers in England and Finland, and to get to know the River Partnership in England.

9:00

SILMU's chairwoman Gunilla Holmberg had organized us a trip into a forest in Sipoo area. Gunilla gave us an introduction to Finland's forestry, recreation in forests and also guided us to the everyman's rights in a walk through the forest. We had a picnic lunch in Lake Pilvijärvi after which we headed to the Helsinki-Vantaa airport.

After a couple of days packed with program, tired but presumably satisfied group happily ended the trip with a little discussion.

30.8.2012 in Porvoo

Tero Myllyvirta
 executive director
 +358 40 511 2216
 tero.myllyvirta@vesi-ilma.fi

Juha Niemi
 limnologist
 +358 50 571 0335
 juha.niemi@vesi-ilma.fi

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry.
 www.vesi-ilma.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen
vesien- ja ilmansuojeluyhdistys r.y.
Runeberginkatu 17, 06100 PORVOO

Föreningen vatten- och luftvård
för Östra Nyland och Borgå a.r.f.
Runebergsgatan 17, 06100 BORGÅ

Report

Visit to Durham 2 9.-13.9.2012

“Environmental awareness – Exchange of practises across
the borders” –project
2012-2014

Water and Air Protection Association for Eastern Uusimaa and Porvoonjoki River
Juha Niemi
Tero Myllyvirta

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

1. Summary

International Leader project between Water and Air Protection Association for Eastern Uusimaa and Porvoonjoki River and Durham Heritage Coast Partnership started in March 2012. A second trip from Finland to Durham was arranged in 9th to 13th of September 2012. From Water and Air Protection Association the participants for the trip were Tero Myllyvirta and Juha Niemi. There were also six participants from LAG Silmu ry, Gunilla Holmberg, Marianna Hyväkkä, Heikki Nyström, Marjut Ståhls, Gina Forsström and Tiina Kurki. The Silmu participants left on Wednesday 12th. The host in Durham end was again Niall Benson from the Partnership with the local LAG people.

The aims of the trip were to get the two LAGs meet and get introduced into each others work and practises. The main priority was also to see different things and areas of the nature and nature conservation work in Durham as well as the aims and challenges in the area. A work plan for the project was designed to make during the visit. Different kinds of workshops were arranged during the days in different locations and with different people.

The trip was well organized from the host and the aims were more or less fulfilled. The workshops gave new ideas to the work in Finland and opened the eyes about how well and easily things are mostly functioning in Finland. Also the level of bureaucracy is much smaller than in England. A good cooperation between the LAGs was established and overall the trip left a good atmosphere between all the project partners. Also a proper work plan was made and the big lines until the July 2013 are now clear.

Pic 1. Knights of the ovoid table talking about nature conservation in Salholme foundations Nature center.

2. Background

This visit is part of an international LEADER project Environmental awareness- exchange of practises across the borders. The project partners are Water and Air Protection Association for Itä-Uusimaa and Porvoonjoki River and LAG SILMU ry in Finland, and LAG East Durham Leader and Durham Heritage Coast Partnership in England. Project actions take place in both partner countries.

This transnational project promotes environmental knowledge and awareness and aims at exchanging knowledge and ideas between the project partners. Good practises and methods can then be applied locally in developing the project areas. Project gathers the information to promote the state of the environment and eco-tourism and to establish a transnational cooperation network.

3. Actions

Sunday 9.9.2012

Plain arrived in Manchester Airport at around 5pm and after dinner we took a train to Durham. We arrived at Durham at 10pm and Niall was there to welcome us with his wife. We took a walk to the Durham Castle, where we accommodated for three nights.

Monday 10.9.2012

In the morning we met the Vice Chair of Durham County Council, Councillor Pauline Charlton, who wished us welcome to Durham and presented some background knowledge of the area. After that we headed to the Nose's Point and the café that has just been built there as part of Niall's partnership's work. The coal mining had ended there about twenty years ago, but there were still lots of mining wastes in the shore and the iron and sulphur concentrations in the area were very high. pH in the banks of sulphur wastes can be as low as 2.

We learned about the structural changes in the society after the mining ended in the area. Along came lots of social and financial problems and a cultural change. There was also big decrease in population in many areas.

For lunch we had traditional English cuisine fish and chips, after which we headed to Horden Welfare park and Heritage Center. Welfare park was originally built from the salaries of the miners for their recreational activities. In the Heritage Center mining museum we old tools, clothes, photos etc. from the old mining communities.

Next we went to the Saltholme foundations Nature center, which is located in the middle of the big industry in the River Thyne estuary. There was a built wetland for birds and animals. The foundation was formed to act as a link between the industry and nature conservation and it has been working for decades now, with good results improving the state of the nature in the area.

In the evening we dined at the Oldfields restaurant, which was specialized in local food. Local food suppliers were represented in the menu with short stories. The night ended with a tour in local pubs and listening to folk music in one of them.

Pic 2. A place for accommodation, the Durham Castle.

Tuesday 11.9.2012

In the morning we went to White Lea Farm, where we met an old farmer Ron Colledge and got introduced into RSPB Farmland Birds -project (The Royal Society for the Protection of Birds) and Soil Association's Farmers Market -project.

In the farm kettle is grazed in organically cultivated fields and the natural values are respected. There had also been a Leader project considering that subject. The farm is owned by a foundation that has criteria for preserving certain habitats and growing certain grass species. There's a growing concern in the country, that farming is no longer interesting among young people and finding people to continue farming is difficult. There is a possibility for people to wonder around the farmland, as long as they don't do any harm. That kind of possibility is really a big thing in the country with no everyman's rights to move around freely.

The Farmland Birds -project is working with the landowners to maintain and restore suitable habitats for farmland birds. Lots of farmland birds have decreased in numbers and the cause is relatively unknown. With maintaining resting places for migratory birds and preserving breeding areas the project tries to improve the situation.

Farmers Market -project is targeted for young people, because there's a growing concern that the origin of food is very unclear for today's youngsters. Food plants are farmed during the project by the young people and then the product is sold and made for food. They also get contacts to other producers and learn marketing.

After lunch in The Old Mill in Coxhoe we were introduced to Coxhoe Leisure Centre. There had been established cycling routes, leisure centre, skate park, play park for children etc. During and after afternoon tea the two LAGs represented themselves.

A late formal dinner was at the Castle Eden Inn with lots of different representatives there to discuss with us with great food and drinks.

Pic 3. Getting introduced into different farmland projects in White Lea Farm.

Wednesday 12.4.2012

The members of LAG SILMU started their way back to Finland early on Wednesday and we headed to Niall's headquarters to work with the work plan and discuss about the activities and topics that are important later in the project. The work plan is here as follows:

Later in the evening we met LAG East Durham board member Steve again in the pub and discussed about the music part in the project as well as what we got out of this visit.

Thursday 13.4.2012

Our way back home began in the morning from Durham railway station and we headed to Manchester Airport. To Helsinki-Vantaa airport we landed at 21 pm local time. We felt that the trip was really useful with new ideas in the backbag.

Random thoughts after the trip

The area has experienced a huge structural change. There's lots of depression, unemployment and social problems in the area but still life after coal mining and a light at the end of the tunnel can be seen. Area is still highly unpopular among the Brits. The coal-mining history in the area is very interesting, but only one museum in the area can be found. Vandalism is a problem in the area and damage has been done to the structures that are put in the coast. Pub culture is going down in whole England because of the financial situation. Durham is a really nice old-fashioned town that seem very attracting for tourists also. Food in the area is very greasy and heavy with no much green in it. A healthy food plate model should be applied in the area. There is no much local food seen in the area, except from the Oldfields restaurant we visited.

25.9.2012 in Porvoo

Tero Myllyvirta
executive director
+358 40 511 2216
tero.myllyvirta@vesi-ilma.fi

Juha Niemi
limnologist
+358 50 571 0335
juha.niemi@vesi-ilma.fi

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry.
www.vesi-ilma.fi

Liite 3. Lehtileikkeitä hanketta koskien